

عناصر طراحی بصری در منظر

ویرایش سوم

سایمون بل

www.ketab.ir

مترجم:

دکتر منصوره رضا سلطانی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه

۱۴۰۰

انتشارات ارشدان

سرشناسه	یل، سایمون، ۱۹۵۷ - م. Bell, Simon
عنوان و نام پدیدآور	عناصر طراحی بصری در منظر/ سایمون یل؛ مترجم منصوره رضاسلطانی.
مشخصات نشر	تهران: موسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۲۳۶ ص: مصور (بخشی رنگی).
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۰۰۸-۲۵۲۵-۸
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
یادداشت	عنوان اصلی: Elements of visual design in the landscape, 2019, 3rd ed
یادداشت	واژه نامه.
موضوع	طراحی منظر Landscape design
شناسه افزوده	رضاسلطانی، منصوره، ۱۳۵۴ - مترجم
رده بندی کنگره	SB۴۷۲/۴۵
رده بندی دیویی	۷۱۲/۲
شماره کتابشناسی ملی	۸۷۵۲۷۶۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیپا

www.ketab.ir

ارشدان

انتشارات ارشدان

نام کتاب	عناصر طراحی بصری در منظر
مترجم	منصوره رضاسلطانی
ناشر	انتشارات ارشدان
ویرایش	اول
نوبت چاپ	اول ۱۴۰۰
حروفچینی و صفحه آرایی	www.irantypist.com
شلیکد	۹۷۸-۶۲۲-۰۰۸-۲۵۲۵-۸
شمارگان	۱۰۰۰
مرکز خرید آنلاین	www.arshadan.com www.arshadan.net
مرکز پخش و توزیع	۰۲۱۴۷۶۲۵۵۰۰
قیمت	۱۰۰۰۰۰ تومان

به نام ایزد دانا که آغاز و انجام از آن اوست

هرگز دل من ز علم محروم نشد کم مانند زاسرار که مفهوم نشد
اکنون که به چشم عقل در می‌نگرم معلوم شد که هیچ معلوم نشد

ای دانای بی همتا، ای بخشنده ایی که ناخواسته عطا فرمایی و هر نیازمندی را به عدالت بی‌نیاز گردانی، مگر اینکه نالایق باشد و آن عنایت را به بازگونه از دست دهد. در عرصه پیشرفت تکنولوژی در هزاره سوم، هنوز نیاز بر مطالعه کتاب در کنار استفاده از منابع کامپیوتری و اینترنت احساس می‌شود. از این بابت خوشحالیم که می‌توانیم در جهت اعتلای علم، دانش و فرهنگ کشور قدمی هر چند کوچک برداریم.

و من الله التوفیق

دکتر شمس الدین یوسفیان

مدیر مسئول انتشارات ارشدان

www.ketab.ir

چه عاملی یک منظر را از نظر بصری جذاب می‌کند؟ چگونه طراحی و استفاده از یک منظر می‌توانند هماهنگ باشند؟ در این سومین ویرایش به روز رسانی شده و بازبینی شده قابل توجه متن اصلی کتاب سایمون بل، او بیشتر به پاسخ به این سؤالات از طریق تحقیق طیف وسیعی از اصول طراحی، کاربردها و ایده‌ها می‌پردازد.

این کتاب که برای دانشجویان، مربیان و متخصصان نوشته شده است، از واژگان طراحی بصری برای کسانی که با زیبایی‌شناسی منظر سروکار دارند از جمله معماران منظر، معماران، برنامه ریزان، طراحان شهری، مدیران منظر، جنگل‌شناسان، جغرافی دانان و بوم‌شناسان، رونمایی می‌کند. این کتاب با اصطلاحات کلیدی طراحی، که با استفاده از طیف گسترده‌ای از نمونه‌ها از سراسر جهان، از جمله آمریکای شمالی، اروپا و آسیا توضیح داده شده و نشان داده شده است، به شما امکان توصیف، بحث و طراحی منظره بصری را می‌دهد. همچنین، این کتاب قبل از اینکه به اجزاء متغیر طراحی بپردازد، با عناصر پایه شروع می‌کند، و سپس به نحوه سازماندهی عناصر در ترکیبات، به منظور نشان دادن چگونگی ایجاد مناظر و نیز نحوه درک معانی و الگوها در آنها می‌پردازد.

این ویرایش کاملاً رنگی شامل بیش از ۲۰۰ تصویر؛ یک مقدمه به روز رسانی شده؛ مثال‌هایی از کشورهای چین، ویتنام و آسیای میانه و قفقاز؛ یک فصل در مورد چگونگی خواندن و درک عناصر طراحی بصری در منظر؛ یک مدل تدریس برای مربیان؛ و مواد ضمیمه شامل واژه نامه، منابع و مطالعه بیشتر می‌باشد.

سایمون بل، یک جنگل‌شناس و معمار منظر است. وی استاد کرسی و رئیس کرسی معماری منظر در دانشگاه علوم زندگی استونی و مدیر و دانشیار مرکز تحقیقات OPENspace در دانشکده معماری و معماری منظر ادینبورگ در دانشگاه ادینبورگ (University of Edinburgh) انگلیس است. وی از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۸ رئیس شورای مدارس معماری منظر اروپا (Architecture European Council of Landscape Schools) بود.

فهرست

۲۱	مقدمه
۳۳	فصل ۱: عناصر پایه
۵۳	فصل ۲: متغیرها
۱۲۵	فصل ۳: سازماندهی
۲۰۷	فصل ۴: آموزش نحوه خواندن منظر
۲۲۵	منابع و مطالعه بیشتر
۲۲۹	واژه نامه

www.ketab.ir

مشاغلی که در حومه شهر کار می‌کنند - جنگلبانان، کارگزاران زمین، مهندسين - افرادی اهل عمل هستند که در جنبه عملکردی خود تبحر دارند اما هنگام رسیدگی به مسائل بصری شاید چندان راحت نباشند. من معتقدم که امکان بحث و استفاده از اصول طراحی بصری به روشی منطقی و ساختاری از اهمیت فزاینده‌ای برخوردار است. فهرست این اصول کاملاً جدید نیست، زیرا معماران، معماران منظر و طراحان شهری آن را می‌شناسند، اما نیاز به گسترش کاربرد آنها از محیط‌های عمدتاً شهری به مناظر وسیع‌تر است، جایی که سه بعد مهم‌تر هستند، جایی که مقیاس بزرگتر است و جایی که الگوها و فرایندهای طبیعی نسبت به نمونه‌های ساخته شده توسط انسان غالب هستند.

سرچشمه‌های این کتاب در کارهای انجام شده توسط من و همکارانم به عنوان اولین معماران منظر در هیات جنگلداری انگلیس است. به دنبال پیروزی داتکن کمپبل (Duncan Campbell) در سال ۱۹۷۵، ما اعتدال در طراحی جنگل‌های انسان ساخت را عمدتاً در مناظر مرتفع و نیمه طبیعی بریتانیا گسترش دادیم. ما در ابتدا مشخص دادیم که برای اینکه مدیران جنگل بتوانند از منظر تصویری و همچنین عملکردی به درک درستی از مناظر خود بپردازند، نیاز به درک اجزای منظر موجود و چگونگی سازگاری آنها با یکدیگر برای شکل دادن به الگوها دارند. از این مطلب درک درستی از چگونگی استفاده از تجزیه و تحلیل آن الگوها در هنگام کاشت یا مدیریت جنگل حاصل می‌شود.

من چند سالی است که درگیر آموزش و مشاوره در زمینه طراحی منظر به تمام مشاغل مربوط به مدیریت جنگل و حومه، جنگل شهری و طراحی پارک هستم. این روش چنان موفقیت آمیز بوده است که سازمان‌های دیگر اعم از کمیسیون حومه شهر، آژانس میراث طبیعی اسکاتلند، آژانس جنگل و طبیعت دانمارک، خدمات جنگلداری ایرلند شمالی، هیات جنگلداری ایرلند و سازمان جنگل‌های ایالات متحده (منطقه شمال غربی اقیانوس آرام)، همگی از جنبه‌های ساختاری در دوره‌ها یا سمینارهایی که من و همکارانم از طرف کمیسیون جنگلداری برای آنها دایر کردیم استفاده کرده‌اند. علاقه به این فنون توسط سایر سازمانهایی که برای آنها سخنرانی کرده‌ایم نیز نشان داده شده است. علاوه بر این، ارائه منظم به دانشجویان منظر و جنگلداری در تعدادی از دانشگاه‌های انگلیس و خارج از کشور، نیاز کلی به چنین رویکردی را نشان داده است.

اگرچه این روش در ابتدا با جنگل‌ها در ذهن توسعه یافت، اما از همان ابتدا بدیهی بود که کل روش را می‌توان به طور مساوی در هر منظره و در هر مقیاس به کار برد. این کتاب با استفاده از طیف گسترده‌ای از نمونه‌ها از هر زمینه منظر، معماری و طراحی شهری به منظور گسترش جذابیت آن به تصویر کشیده شده است. امیدوارم که این کتاب یک زبان مشترک زیبایی شناسی هم برای طراحان و هم غیرطراحان به طور یکسان، اعم از دانشجویان و متخصصان فراهم نماید تا بتواند بحث‌های بهتر و آگاهانه‌تری در مورد مدیریت بصری آینده محیط ما ارائه شود.

سایمون بل، ۱۹۹۱

www.ketab.ir

در این ده سال، از زمانی که عناصر طراحی بصری در منظر برای اولین بار منتشر شد تاکنون، من به کارم ادامه داده‌ام و کاربرد اصول توصیف شده را بسط داده‌ام و آنها را به تعداد زیادی از مردم ارائه داده‌ام. این کتاب در تعدادی از دروس در طیف وسیعی از مؤسسات آموزشی به عنوان استاندارد مطرح است.

در طول این ده سال تجربه من گسترش یافته است و از سال ۱۹۹۹ بیشتر به عنوان یک محقق ارشد در کالج هنر ادینبورگ (Edinburgh College) / دانشگاه هریوت وات (Heriot Watt University) بیشتر مشغول تحقیق بوده‌ام. تحقیقات من منجر به درک گسترده‌تر و عمیق‌تری از برخی از رشته‌های مرتبط شده است که در زیبایی‌شناسی منظر نیز نقش دارند و به پشتیبانی از اصول ارائه شده در این کتاب کمک می‌کنند. بنابراین، در این ویرایش دوم، من از این فرصت استفاده کردم و این مطالب را مرور کردم و در مقدمه‌ای بسیار گسترده، چارچوبی برای ارتباط حوزه‌های مختلف کار مانند روانشناسی ادراک و فلسفه با حوزه زیبایی‌شناسی ارائه دادم. منابع این مطالب هم آماده شد که در جای مناسب در متن اصلی به آنها اشاره می‌شود.

در طی ده سالی که از چاپ اول این کتاب گذشته است، من این فرصت را داشته‌ام که سفرهای گسترده‌تری داشته باشم و نمونه‌هایی از بسیاری از مناظر و فرهنگ‌های دیگر را جمع‌آوری کنم. این امر در به روزرسانی عکس‌ها منعکس می‌شود که تقریباً همه قاره‌ها در آنها نمایان شده‌اند، و فرهنگ‌های مختلفی نیز در آنها گنجانده شده است.

همچنین دیدن اینکه چه مقدار از مطالب اصلی در طول زمان آزمایش شده‌اند، باعث خوشحالی است. گرچه در ده سال گذشته سبک‌های معماری، معماری منظر و سایر سبک‌ها به جنش درآمده‌اند، اما عدم نیاز به تغییر در استفاده از این اصول، نشان دهنده نقش اساسی آنها به عنوان یک زبان پایه در طراحی است.

در حالی که من به کار در مناظر جنگلی با مقیاس بزرگ ادامه می‌دادم، این فرصت را نیز داشتم که اصول طراحی را در سایر زمینه‌های طراحی مورد آزمایش و استفاده قرار دهم. آخرین آنها توسعه توربین‌های بادی است. این، بیانگر یکی از نگرانی‌های فعلی برنامه ریزی و طراحی منظر می‌باشد و همچنین نیاز به توسعه برنامه‌های جدید را نشان می‌دهد. ده سال قبل، توربین‌های بادی مورد اهمیت نبودند اما اکنون تأثیر زیادی در بسیاری از صحنه‌ها دارند.

امیدوارم نسل جدید خوانندگان عناصر طراحی بصری در منظر، به اندازه نسل‌های قبلی از آن بهره ببرند. همچنین امیدوارم که سبک به روز شده و ظاهر جدید کتاب، مورد توجه خوانندگان قرار گیرد.

۱۵ سال از انتشار نسخه دوم عناصر طراحی بصری در منظر می‌گذرد (و ۲۶ سال از چاپ اول می‌گذرد) و من احساس می‌کنم زمان تجدیدنظر کامل فرا رسیده است. از سال ۲۰۰۴ من به تدریس در دانشگاه و همچنین تحقیق روی آوردم و اکنون تجربه زیادی در استفاده از مطالب این کتاب در دوره‌های دانشگاهی در انگلستان، استونی، چین و جاهای دیگر دارم (و این کتاب به زبان چینی نیز ترجمه شده است).

تغییر عمده‌ای که من تصمیم گرفتم انجام دهم، در یک فصل ۴ کاملاً جدید است. فصل ۴ قبلی شامل سه مطالعه موردی بود که کاربرد این اصول را نشان می‌داد. تا حدی به دلیل اینکه این مثالها در حال حاضر قدیمی هستند اما همچنین به دلیل اینکه علاقه زیادی به نحوه آموزش منظر وجود دارد، از این فرصت استفاده کردم و روی این جنبه متمرکز شدم و یک فصل کاملاً جدید در رابطه با آموزش خواندن منظر تهیه کردم.

بعنوان پیش زمینه‌ای برای خوانندگان کتاب، باید اشاره کنم که در سطح اروپا، رهبران این رشته توجه زیادی در برنامه‌های آموزشی به این موارد داشته‌اند که: چه چیزی باید آموزش داد، چگونه باید آموزش داد و چگونه می‌توان آموزش معماری منظر را ایجاد کرد. ECLAS، شورای اروپایی مدارس معماری منظر، که من بین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۸ رئیس آن بودم و همچنین کمیته‌های مختلفی که از سال ۲۰۰۵ در آنها فعالیت می‌کردم، در این زمینه کار کرده‌اند. راهنمای ECLAS برای آموزش معماری منظر که در سال ۲۰۱۰ تصویب شد، دو صلاحیت اصلی وابسته به معماری منظر را مشخص می‌کند:

- دانش، مهارت و درک برنامه ریزی، طراحی و مدیریت، برای ایجاد منظر جدید یا حفظ وضعیت منظر موجود
- دانش و درک جامع از ماهیت منظر و روش‌های درک آن در زمان و مکان، و فشارها و نیروهای محرکی که مناظر تحت تأثیر آنها قرار دارند.

این مهارت‌های اصلی، باید در درجه اول در دروس کارگاهی تدریس شود، اما قبل از آن، باید ابزار لازم برای انجام این کار را به دانشجویان ارائه دهیم. بنابراین نحوه آموزش نیازهای اساسی صلاحیت اصلی دوم که در بالا ذکر شد، هدف فصل ۴ است. روشی که من از آن حمایت می‌کنم مبتنی بر تحقیقات و نوشته‌های خودم می‌باشد - که در درجه اول در این کتاب و نیز در سایر کتابها وجود دارد - و مهمتر از همه بر روی تجربه هدایت و تدریس درسی به نام "خواندن منظر" که برای دانشجویان سال اول کارشناسی معماری منظر در دانشکده معماری و معماری منظر ادینبورگ طی ۱۲ سال گذشته ارائه شده است و نیز آموزش دوره‌های مشابه کوتاهتر در استونی و چین تأثیرگذار بوده است.

در اروپا تمرکز بر منظر و اهمیت آن افزایش یافت و در سال ۲۰۰۰ با تلاش شورای اروپا، کنوانسیون منظر اروپا (ELC) مطرح و تأسیس شد. طبق ELC: "منظر" به معنای منطقه‌ای است که توسط مردم درک می‌شود، و سرشت آن نتیجه عمل و عکس‌العمل عوامل طبیعی و / یا انسانی است. این سه جنبه اساسی

دارد: ماهیت محلی یک منظر، و بنابراین ساختار فیزیکی آن؛ روشی که منطقه توسط ناظران آن مانند ساکنان، مسافران و غیره درک می‌شود (و البته این ارتباط بسیار زیادی با رویکرد مورد استفاده در این کتاب دارد)؛ و اعمال یا فرایندهایی که اکنون یا در گذشته انجام شده‌اند و منجر به شکل‌گیری منظر شده‌اند. این تعریف توجیهی قدرتمند برای اطمینان از اینکه دانشجویان معماری منظر می‌دانند چگونه مناظر را بخوانند فراهم می‌کند.

ECLAS همچنین رهنمودهایی در زمینه آموزش در ارتباط با ELC ارائه داده است که تا حدی بر جنبه‌هایی مانند ارزیابی شخصیت منظر متمرکز است. این یک فرایند پیچیده و ارزشمند است، اما به نظر من، نیاز به مبانی محکمی در خواندن منظر دارد - شامل دانش اولیه همه اجزا (یا لایه‌هایی) که برای ساخت منظر ایجاد می‌شوند، و مهمتر از همه، درک درستی از نحوه سازگاری آنها با هم از طریق فرایندهای متقابلی که اتفاق می‌افتد و مهارت‌های رمزگشایی و ضبط آنها در زمین به عنوان منظر واقعی و نه فقط از لحاظ نظری.

در ۱۵ سالی که از چاپ دوم کتاب گذشته است، من نیز به طور گسترده‌تری سفر کرده‌ام و نمونه‌هایی از بسیاری از مناظر و فرهنگ‌های دیگر جمع‌آوری کرده‌ام، که در به روزرسانی عکس‌ها از چندین کشور جدید و نیز نمونه‌های تازه‌ای که ارائه شده است، منعکس شده است.

همچنین مایه مسرت است که می‌بینیم بسیاری از مطالب اصلی از سال ۲۰۰۴ به دفعات مورد آزمون قرار گرفته‌اند. اگرچه در ۱۵ سال گذشته سبک‌های معماری، معماری منظر و سایر سبک‌های طراحی به طور طبیعی به منظور استنتاج ادامه یافته‌اند، استفاده از این اصول و عدم نیاز آنها به تغییر، نشان دهنده نقش اساسی آنها به عنوان یک زبان پایه در طراحی است.

امیدوارم نسل جدید خوانندگان "عناصر طراحی بصری در منظر" به اندازه خوانندگان قبلی از آن بهره ببرند و به ویژه معلمانی که از کتاب برای اهداف آموزشی استفاده می‌کنند، فصل ۴ جدید را ارزشمند بدانند.

سایمون بل، ۲۰۱۹

سیمون بل عمیقاً در فلسفه و عملکرد معماری منظر فرو رفته است. وی، به عنوان معمار منظر در کمیسیون جنگلداری، این فرصت را داشته است که معماری منظر را در سطح وسیع حومه شهر به عنوان یک کل مشاهده کند و عملی بودن کاربرد اصول منظر را برای مشکلات تولید کشف کند. بیش از هر چیز، معماری منظر در سازگاری با تولید، چه در جنگلداری و چه در کشاورزی، با ایجاد یا حفاظت از منظر مطابق با نیازهای حیات وحش بومی و یا برای لذت مردم روبرو است.

خوشبختانه، در سال‌های اخیر حرفه منظر، به میزان فزاینده‌ای در اصلاح فعالیت‌های مردم در هماهنگی با منظر و حومه شهر به کار رفته است. هیچ کجای این نگرش آشکارتر و موثرتر از کمیسیون جنگلداری نبوده، و این کتاب مشاوره ارزشمندی را ارائه می‌دهد و از این هدف حمایت می‌کند.

دام سیلویا کرو (Dame Sylvia Crowe)